

Світова практика демонструє те, що інноваційні кластери здійснюють позитивний вплив на конкурентоспроможний розвиток національної економіки. Отже, інноваційні кластери є актуальними та перспективними в Україні з огляду на те, що вони стимулюють конкурентоспроможний розвиток не лише підприємств і організацій, які до них входять, але й галузей, міст, територій, регіонів і врешті-решт всієї національної економіки. Відтак для України доцільно розробити, затвердити й забезпечити реалізацію довгострокової національної стратегії конкурентоспроможності економіки України, в якій має бути відведено вагомe місце проблемі формування інноваційних кластерних структур.

Список використаних джерел

1. Stages of development. — [Електронний ресурс] // The Institute for Strategy and Competitiveness (ISC) – Режим доступу: <http://www.isc.hbs.edu/competitiveness-economic-development/frameworks-and-key-concepts/Pages/shapes-of-development.aspx>.
2. *Портер М.* Конкуренция / М. Портер. – М. : Издат. дом «Вильямс», 2005. – 608 с.
3. Community Framework for State Aid for Research and Development and Innovation(2006/C 323/01) // Official Journal of the European Union. – 2006. – Vol. 49. – 30 December. – 26 p.

Кириленко В.І.

д.е.н., професор

ДВНЗ «Київський національний економічний
університет імені Вадима Гетьмана», м. Київ

ФОРМУВАННЯ ІННОВАЦІЙНО-ІНВЕСТИЦІЙНОЇ МОДЕЛІ РОЗВИТКУ В УКРАЇНІ: ПЕРСПЕКТИВИ ТА СУПЕРЕЧНОСТІ

Розуміння сутності та змісту інноваційно-інвестиційного розвитку в сучасному інформаційно-економічному середовищі вимагає врахування двох передумов: по-перше, інформація завжди відігравала в житті людини і суспільства велику роль, тобто це атрибут будь-якої економічної системи; по-друге, лише на певному етапі історичного розвитку інформація виокремлюється в самостійний об'єкт, з приводу якого в силу об'єктивної необхідності у суспільстві виникають еко-

номічні відносини, змінюється структурне співвідношення між енергією, матерією та інформацією як фактору зростання.

Перехід до інформаційного суспільства, що базується на інформаційно-інтелектуальних технологіях, коли інформація і знання стають основним ресурсом, потребують від науки і освіти постійного розвитку, швидкого реагування на виклики часу, динамічних зв'язків між наукою, освітою та економікою, необхідність розробки цілісної концепції модернізації науки, освіти і становлення економіки на нових технологічних укладах. Взаємопов'язані перетворення мають забезпечити комплексну перебудову науки на основі конкретних заходів щодо її організації, функціонування, підвищення ефективності. Для цього необхідно, насамперед, розробити нову національну наукову політику, визначити пріоритетні напрями, етапи й основні принципи розвитку.

Кадровий потенціал науки завжди був сильною стороною держави і протягом багатьох років визначав місце України серед провідних європейських країн: за чисельністю науковців – близько 0,54 % від чисельності економічно активного населення (у тому числі, за чисельністю дослідників – 0,41 %). Забезпеченість науковими кадрами в Україні і зараз відповідає рівню таких європейських країн, як Іспанія, Польща, Чехія, Угорщина, однак їх більш, ніж удвічі менше за середнє значення цього показника в західноєвропейських країнах. Потребує суттєвого оновлення матеріально-технічна база наукових установ.

Більшість економістів Західної Європи вважає, що економічне зростання можливе завдяки впровадженню в економіку нових ідей і розвитку нових технологій. Принципово новим є те, що в економіку стали включати не тільки технології, а і весь механізм виробництва знань, тобто економіка знань – це не тільки економіка виробництва. Це і університети, і фундаментальна, і прикладна наука, і система комунікацій, і патентна система, це також дослідження і розробки, – це величезний взаємопов'язаний, комплементарний комплекс.

Останнім часом на суспільний розвиток впливають два чинники: розвиток ринкових відносин і знання, які формують суспільство знань, тобто таке суспільство, в якому кожна людина їх виробляє або споживає. Поєднання понять ринкової економіки та економіки знань призводить до осмислення необхідності формування нових понять інформаційного суспільства.

Головними перешкодами, які заважають вітчизняній науці стати одним з основних джерел економічного розвитку країни є такі фактори: домінування в національній економіці галузей з низьким рівнем доданої вартості; реалізація в Україні моделі економічної реформи, яка в основному звелась до перерозподілу нагромадженого національного багатства, перетворення народної власності у власність незначної кількості людей; формування інсайдерської економіки; недостатня виконавча дисципліна.

Абревіатура GRIN, якою позначають нові перспективні економічні пріоритети – гено, робо, інфо, нано (технології) – в лексиконі українських політиків ще навіть не з’являлася. Освіта та наука – це речі, на яких економити не можна, бо вони закладають підвалини майбутнього зростання [5].

Україні необхідним є швидке впровадження технологічних інновацій. У першу чергу в енергетиці. Прориви у дослідженні чистої енергетики переростуть у робочі місця в галузі чистої енергетики, якщо підприємства знатимуть, що існує ринок збуту для їхньої продукції.

Далі – надшвидкісні залізниці, бездротовий зв’язок, Інтернет для переважної кількості населення. Всі ці інвестиції – в інновації, в освіту та в інфраструктуру – зроблять країну кращим місцем для бізнесу та створення робочих місць, урешті-решт для життя. Плюс – максимальна економічна свобода та зведення до мінімуму державного регулювання бізнесу.

Без прийняття негайних рішень теперішньою владою щодо формування економіки знань на основі глибокого реформування освіти країна залишиться глибокою провінцією. Важливо створити економічні стимули та інституційний режим, що заохочують до ефективного використання національних і глобальних знань у всіх секторах економіки. Необхідні ефективна інноваційна система, що об’єднує в єдиний комплекс економіку, наукові, академічні та дослідницькі центри та інфраструктура, яка поєднує елементи інноваційної системи між собою та із зовнішнім середовищем. Непересічна роль держави як ініціатора та координатора процесів розбудови економіки на основі нових знань.

Збереження економічного зростання за допомогою інноваційного підприємництва вимагає переходу від «інсайдерської» економіки, яку формують великі фінансово-промислові групи, до відкритої економіки, що характеризується верховенством права, законністю і прозорістю.

Список використаних джерел:

1. *Гесць В.М., Александрова В.П., Барановський О.І., Близнюк В.В., Богдан І.В.* Економіка України: підсумки перетворень та перспективи зростання / Інститут економічного прогнозування НАН України / В.М. Гесць (ред.). – К.: Форт, 2000. — 422 с.
2. *Кастельс М.* Информационная эпоха: экономика, общество и культура: Пер с англ. под науч. ред. О.И.Шкаратана / М.Кастельс. – М.: ГУ ВШЭ, 2000. – 608 с.
3. *Князевич А.* Формирование и функционирование инновационной инфраструктуры Украины : монография / А. Князевич; под. научн. ред. д.э.н. проф. И. Бритченко. — Ривне : Волинські обереги. 2016. – 272 с.
4. Реформування економіки України: стан та перспективи [Текст] : зб. матеріалів V Міжнар. наук.-практ. конф. (25–26 листопада 2010 р.) / [Голова редкол. О. О. Єранкін]. — К. : МІБО КНЕУ, 2010. — 316 с.
5. *Сюмар В.* Про що мав би говорити Янукович, але говорив Обама // Українська правда. Електронний ресурс: <http://www.pravda.com.ua/articles/2011/02/28/5968610/>.
6. *Чухно А.А.* Постіндустріальна економіка: теорія, практика та їх значення для України / А.А. Чухно. — К. : Логос, 2003. — 631 с.

Дучинська Н. І.

д.е.н., проф.

Дніпровський національний
університет ім. Олеся Гончара, м. Дніпро

Фіногеева О.В.

викладач

Дніпровський національний
університет ім. Олеся Гончара, м. Дніпро

СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ БАНКІВСЬКОЇ СИСТЕМИ ЯК ОСНОВА СУЧАСНОГО СУСПІЛЬНОГО РОЗВИТКУ

Останні десятиліття концепція соціальної відповідальності бізнесу мала значну тенденцію розвитку. В процес підняття соціальної ролі економічних суб'єктів були задіяні держава, суспільство, міжнародні організації, місцеві громадські організації тощо. Основні принципи, якими керуються більшість сучасних успішних компаній, засновано саме на соціальних обов'язках, відкритості, прозорості та співучасті у суспільному житті.

В умовах посткризового стану світової економіки, викликаної, на думку провідних науковців та аналітиків, значними проблемами на